

Turcja
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

powierzchnia:	783 562 km kw.	
ludność:	84,7 mln	
prezydent	pan Recep Tayyip ERDOĞAN	od 9 lipca 2018
wiceprezydent	pan Cevdet YILMAZ	od 3 czerwca 2023
minister przemysłu i technologii	pan Mehmet Fatih KACIR	od 3 czerwca 2023
minister handlu	pan Ömer BOLAT	od 3 czerwca 2023
minister spraw zagranicznych	pan Hakan FİDAN	od 3 czerwca 2023
chargé d’Affaires a.i. Ambasady Turcji w Warszawie	pan Çağdaş Bilgin	od września 2023
desygnowany na ambasadora Republiki Turcji w Polsce	pan Rauf Alp Denктаş	-
ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Turcji	pan Maciej Lang	od 20 czerwca 2023

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022	2023*	2024*
PKB (w mld USD)	789,0	760,8	717,1	807,9	905,8		
PKB na 1 mieszkańca (w USD)	9 632	9 127	8 599	9 592	10 659		
PKB (dynamika w %)	3,0	0,8	1,9	11,4	5,5	3,6	3,7
Deficyt budżetowy (-)/ nadwyżka (% PKB)	-2,9	-4,4	-4,6	-1,1	-2,1		
Dług publiczny (% PKB)	30,2	32,7	39,7	41,8	31,7		
Inflacja (w %)	16,3	15,2	12,3	19,6	72,3	44,8	40,8
Bezrobocie (w %)	12,0	13,6	13,1	12,0	10,5	10,0	9,9
Eksport (w mld USD)	177,2	180,8	169,6	225,2	254,2		
Import (w mld USD)	231,2	210,3	219,5	271,4	363,7		
Bezpośrednie inwestycje zagr. w Turcji (wartość zakumulowana w mld USD)	132,2	148,9	218,9	129,3	192,5		
Inwestycje bezpośrednie Turcji za granicą (wartość zakumulowana w mld USD)	38,4	41,6	42,9	46,2	50,8		

Źródło danych: Turecki Instytut Statystyczny, Bank Centralny Republiki Turcji;

* prognoza OECD ([Economic Outlook Note - Türkiye](#) – czerwiec 2023)

1. Podstawowe informacje

Ustrój polityczny Republiki Turcji został stworzony przez jej twórcę Kemala Atatürka w 1923 r. Jego podstawą jest konstytucja Republiki Turcji z 1982 r., która stanowi, że państwo tureckie jest niepodzielną, świecką, demokratyczną i socjalną republiką.

16 kwietnia 2017 r. z inicjatywy Prezydenta Turcji odbyło się ogólnonarodowe referendum zmieniające ustrój Turcji z parlamentarnego na prezydencki. 24 czerwca 2018 r. odbyły się w Turcji przyspieszone wybory parlamentarne, połączone z prezydenckimi, w których w I turze zwyciężył prezydent Recep Tayyip Erdoğan. Przypieczętowały one zmianę ustroju Turcji z parlamentarnego na prezydencki, wpisaną w konstytucję.

Ostatnie wybory prezydenckie odbyły się w maju 2023 r. W drugiej turze dotychczasowy prezydent, R. T. Erdoğan otrzymał 52,2% głosów.

14 maja 2023 r. odbyły się także wybory parlamentarne. Obóz rządzący wystąpił w ramach Sojuszu Ludowego i uzyskał 322 mandaty. Najważniejsi uczestnicy sojuszu to Partia Sprawiedliwości i Rozwoju (AKP), kierowana przez urzędującego prezydenta Erdoğan, która zdobyła 268 mandatów oraz Partia Narodowego Działania (MHP), która uzyskała 50 mandatów. Opozycyjny Sojusz Narodowy zdobył 213 mandatów. Sojusz Pracy i Wolności zdobył 66 mandatów.

Turcja należy do następujących organizacji międzynarodowych: Azjatycki Bank Rozwoju, Azjatycki Bank Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB), Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, G20, Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, Międzynarodowa Organizacja Pracy, Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Organizacja Narodów Zjednoczonych, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego, Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, Organizacja Współpracy Gospodarczej Państw Morza Czarnego, Organizacja Współpracy Islamskiej, Rada Europy, Światowa Organizacja Handlu.

2. Polityka gospodarcza

Gospodarka turecka od kilku lat zмага się z poważnymi problemami, choć stosunkowo łagodnie przeszła światowe zawirowania związane z pandemią Covid-19. W 2020 r. PKB Turcji wzrósł o 1,9%, a w kolejnym roku gwałtownie przyspieszył do 11,4%. Pomimo kolejnego światowego kryzysu, tym razem związanego z agresją Rosji w Ukrainie, w 2022 r. PKB Turcji wzrósł o 5,5%. Jednak inflacja wymknęła się zupełnie spod kontroli osiągając w październiku 2022 r. poziom 85,5%. Po kilku miesiącach spadków inflacja ponownie zaczęła rosnąć osiągając w październiku 2023 r. 61,4%.

Duży wpływ na pogorszącą się sytuację ma turecki model gospodarczy oparty na stymulacji wzrostu poprzez ekspansywną politykę pieniężną. Przez długi czas niskie stopy procentowe były wymuszane przez władzę i podporządkowany jej bank centralny. Ponadto utrzymywany jest wysoki poziom inwestycji finansowanych rosnącym zadłużeniem zagranicznym. System ten przez lata był jednym z fundamentów władzy Erdoğan oraz narzędziem programu przebudowy społecznej i gospodarczej kraju. Ponadto, gospodarka turecka jest silnie uzależniona od coraz bardziej kosztownego importu podstawowych produktów, takich jak mięso, drób, nawozy sztuczne, czy wyrobów hutniczych.

Kurs liry tureckiej wykazywał znaczną zmienność już od 2018 r., ale duży odpływ kapitału z rynków wschodzących w obliczu pandemii Covid-19 jeszcze bardziej pogorszył sytuację prowadząc do gwałtownej deprecjacji waluty. Do osłabienia liry względem euro i dolara przyczynił się także turecki pakiet stabilizacyjny, który miał być sposobem na pobudzenie gospodarki. Szczególnie kontrowersyjnym okazał się pomysł forsowany przez prezydenta Erdoğan polegający na głębokich cięciach stóp procentowych pomimo rosnącej inflacji. Działania te doprowadziły do jeszcze szybszego wzrostu inflacji i dalszego słabnięcia liry. Na sytuację miał także wpływ słabnący strumień napływu inwestycji zagranicznych w związku z obawami o wiarygodność Turcji, a także postępujący spadek zaufania obywateli do stabilności tureckiego systemu finansowego. Chcąc spowolnić proces deprecjacji liry bank centralny wyprzedawał rezerwy walutowe, licząc, że przy okazji uda się zahamować inflację. Wobec wyczerpywania się własnych rezerw turecki bank centralny stopniowo sięgał po pożyczki dolarowe od własnego sektora bankowego oraz banków centralnych państw Zatoki Perskiej.

Receptą na problemy Turcji miał być nowy model ekonomiczny przedstawiony w listopadzie 2021 r., nastawiony na produkcję, eksport i zatrudnienie. Wytworzone w ten sposób nadwyżki w handlu z zagranicą miały ustabilizować gospodarkę, ceny i krajową walutę. Strategia rozwoju Turcji zakładała, że do 2023 r. (100-lecie Republiki) Turcja będzie 10-tą gospodarką świata pod względem wielkości wytworzonego PKB, a turecki eksport wzrośnie do 500 mld USD (254 mld USD w 2022 r.). Za regiony o największym potencjale rozwojowym dla tureckiego eksportu wskazano państwa, z którymi łączy Turcję związki historyczne i kulturowe – Bałkany, Bliski Wschód, Afrykę Północną oraz Azję Centralną. Największym ryzykiem dla tych prognoz jest popyt wewnętrzny – konsumpcja wzrasta wolno oraz środowisko biznesu, które nie jest nastawione proinwestycyjnie i proinnowacyjnie.

Wygrane wybory w maju 2023 r., które dały prezydentowi Erdoğanowi kolejną kadencję okupione zostały znacznym wzrostem deficytu budżetowego na skutek licznych obietnic wyborczych (podwyżki emerytur i płac w sektorze budżetowym, miesiąc darmowego gazu dla gospodarstw domowych, itp.). Turcja ponosi także duże wydatki związane z odbudową prowincji, które ucierpiały na skutek trzęsienia ziemi w lutym 2023 r. W celu poprawy sytuacji finansów publicznych w lipcu 2023 r. rząd turecki podwyższył podatek od benzyny o około 200 procent - z 2,52 liry za litr to do 7,53 liry. O 224 proc. wzrósł także podatek za gaz ziemny do użytku domowego - do 0,0747 liry za 1 metr sześcienny. Podniesiona została również stawka VAT. Główna stawka wzrosła z 18 do 20 proc., a niższa została podniesiona z 8 do 10 proc. Wzrosły również stawki za różne opłaty urzędowe. Ponadto bank centralny po ponad dwóch latach zdecydował się na zmianę polityki monetarnej podnosząc stopy procentowe. Po szeregu podwyżkach główna stopa wzrosła z 8,5 do 40 procent. w listopadzie 2023 r. – osiągając najwyższy poziom od 20. lat.

Główny partnerzy eksportowi Turcji to: Niemcy, Wlk. Brytania, Włochy, Irak, USA, Francja i ZEA.
Główni partnerzy importowi Turcji to: Chiny, Niemcy, Rosja, USA, Włochy, Francja, Korea Pd.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Stosunki gospodarcze i handlowe regulowane są następującymi bilateralnymi porozumieniami:

- Umowa Handlowa z 23.04.1974 r. (weszła w życie 22.04.1975 r.);
- Umowa o współpracy gospodarczej i technicznej z 31.01.1980 roku (weszła w życie 18.07.1980 r.);
- Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji z 11.08.1991 roku (weszła w życie 19.08.1994 r.); [Dz.U. 1994 nr 112 poz. 539](#)
- Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 3.11.1993 roku (weszła w życie 1.10.1996 roku); [Dz.U. 1997 nr 11 poz. 58](#)
- Protokół o utworzeniu Stałego Komitetu Konsultacyjnego Wysokiego Szczebla z 19.07.1994 r. (wszedł w życie 13.09.1996 r.); [Dz.U. 1997 nr 11 poz. 60](#)
- Porozumienie o współpracy w dziedzinie techniki i przemysłu obronnego z 19.07.1994 r. (weszło w życie 2.03.2000 r.);
- Umowa o współpracy w dziedzinie turystyki z 7.05.1997 r. (weszła w życie 19.09.1997r.);
- Umowa o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych z 4.10.1999 r. (weszła w życie 1.05.2000 r.).

Od 1 maja 2004 r. Polska, jako członek Unii Europejskiej, jest stroną umów zawartych z Turcją przez UE, w tym Umowy o wolnym handlu z roku 1963 (weszła w pełni w życie z dniem 1.01.1996 r.)

4. Wymiana handlowa z Polską (w mln EUR)

	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2021=100	I-IX 2022	I-IX 2023	Dynamika I-IX 2022=100
<i>Eksport</i>	1 937,8	2 231,9	2 648,3	3 860,0	145,8	2 843,6	3 402,6	119,7
<i>Import</i>	3 916,6	3 980,2	5 257,6	6 599,4	125,5	4 842,3	5 070,1	104,7
<i>Obroty</i>	5 854,5	6 212,0	7 905,9	10 459,4	132,3	7 685,9	8 472,7	110,2
<i>Saldo</i>	-1 978,8	-1 748,3	-2 609,3	-2 683,0	-	-1 998,7	-1 667,5	-

Źródło danych: GUS

Turcja pozostaje głównym partnerem handlowym Polski wśród krajów obszaru Bliskiego Wschodu. Według danych GUS za 2022 r. Turcja zajmuje 19 miejsce na liście najważniejszych odbiorców polskiego eksportu i 12 pozycję wśród najważniejszych kierunków importu do Polski. Pod względem obrotów towarowych Turcja zajmuje miejsce 17.

W 2022 r. obroty handlowe wyniosły 10,5 mld EUR, co oznacza wzrost o 32% w porównaniu z 2021 r. Polski eksport wyniósł 3,9 mld EUR (wzrost o 45,8%, r/r), a import z Turcji 6,6 mld EUR (wzrost o 25%, r/r). Od 2017 r. w handlu z Turcją Polska odnotowuje deficyt, który w 2022 r. wyniósł 2,7 mld EUR.

Po 9 miesiącach 2023 r. widoczna jest kontynuacja bardzo dynamicznego wzrostu polskiego eksportu, choć jego tempo z każdym miesiącem słabnie. W porównaniu z analogicznym okresem w 2022 r. polski eksport wzrósł o 19,7%, a import o 4,7%.

Struktura wymiany handlowej

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Turcji w 2022 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (2 330 mln euro, wzrost o 63,1%, udział 60,3%);
- wyroby przemysłu chemicznego (617,5 mln euro, wzrost o 29,1%, udział 16%);
- wyroby metalurgiczne (362 mln euro, spadek o 2,8%, udział 9,4%);
- artykuły rolno-spożywcze (175 mln euro, wzrost o 55,9%, udział 4,5%);
- wyroby przemysłu drzewno-papierniczego (155,7 mln euro, wzrost o 24,8%, udział 4%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Turcji znajdują się m.in.: silniki turbodoładowane, turbośmigłowe (7,9%), akumulatory elektryczne (6%), ciągniki (6%), silniki spalinowe (4,3%), części samochodowe (3,3%), zespoły prądotwórcze (3,2%), samochody osobowe (2,3%), organiczne środki powierzchniowo czynne (2,3%), wirówki, suszarki (2,2%), odpady i złom z żeliwa i stali (2,2%), opony pneumatyczne z kauczuku (2,2%), pojazdy ciężarowe (2,1%).

Główne grupy towarowe w imporcie z Turcji do Polski w 2022 r.:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (2 413,1 mln euro, wzrost o 14,8%, udział 36,9%);
- wyroby przemysłu lekkiego (1 592,4 mln euro, wzrost o 13,3%, udział 24,3%);
- wyroby metalurgiczne (1 007,5 mln euro, wzrost o 46,3%, udział 15,4%);
- wyroby przemysłu chemicznego (764,9 mln euro, wzrost o 39,6%, udział 11,7%);
- artykuły rolno-spożywcze (315 mln euro, wzrost o 26,5%, udział 4,8%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Turcji znajdują się m.in.: ciągniki (7,1%), zestawy ubraniowe, odzieżowe (5,2%), części i akcesoria samochodowe (4,5%), samochody osobowe (3,8%), bluzy, swetry (2,2%), samochody ciężarowe (2%), sztaby, pręty i kształtowniki z aluminium (1,9%), drut izolowany, kable (1,8%), części do silników (1,8%), koszulki (1,6%), transformatory elektryczne (1,4%), blachy (1,4%), płyty, arkusze i folie z tworzyw sztucznych (1,4%).

Polsko-tureckie obroty usługowe

Według danych GUS w 2021 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa do Turcji wyniosła 142,3 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 95,7 mln euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm tureckich w 2021 r. była na poziomie 217,2 mln euro, co oznacza znaczące zwiększenie zakresu współpracy w stosunku do 2020 r. (wówczas wartość wyniosła 121,3 mln euro).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Inwestycje (według stanu na koniec 2022 r. w mln EUR)

	Akcje i udziały kapitałowe	Instrumenty dłużne netto	Ogółem FDI
Inwestycje PL w TR	-19,1	282,2	263,1
Inwestycje TR w PL	22,4	21,0	43,4

Źródło: NBP

NBP szacuje, że skumulowana wartość kapitału zainwestowanego przez tureckie firmy w Polsce, według stanu na koniec 2022 r., wyniosła 43,4 mln EUR, co stanowiło znikomą część wszystkich BIZ w naszym kraju (0,02% udziału). W samym 2022 r. odnotowano odpływ kapitału tureckiego w wysokości 35,2 mln EUR.

Na podstawie badań przeprowadzonych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu wg stanu na rok 2019 w Polsce obecnych było 4 dużych inwestorów tureckich. Ich zestawienie przedstawia poniższa tabela:

Firmy z kapitałem tureckim w Polsce

Lp.	Nazwa inwestora	Nazwa podmiotu polskiego	Sektor
1.	Koç Holding	BEKO Polska	Sprzęt AGD
2.	Mesa Mesken A.S.	Euro Power Centrum Sp. z o.o. - Raszyn	Działalność związana z nieruchomościami należącymi do firmy
3.	Polimer Kauçuk Sanayi Ve Pazarlama A.	Niff Rubber Industry sp. z o.o.	Produkcja kauczuku i plastiku
4.	Yenigun Construction Industry and Commerce Inc.	Yenigun Polska Sp. z o.o.	Budownictwo

Źródło: „List of Major Foreign Investors in Poland”, PAIH, 2019 r.

Według danych GUS na koniec 2021 r. funkcjonowało w Polsce 159 podmiotów z udziałem tureckiego kapitału, który łącznie wyniósł 305,5 mln PLN, stanowiąc 0,1% udziału w kapitale zagranicznym ogółem w Polsce. Wśród powyższych przedsiębiorstw 20 zatrudniało 10 i więcej osób. Łącznie w tych 20 zakładach zatrudnionych było 1157 osób. Firmy te wygenerowały łączny przychód w wysokości 2,2 mld PLN.

Stan należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Turcji na koniec 2022 r. wyniósł 263,1 mln EUR (0,95% udziału).

W Turcji aktywne są polskie firmy z branży IT – spółka Asseco South Eastern Europe, farmaceutycznej- Polpharma. Swoją fabrykę w Turcji posiada także Grupa Selenia (art. chemii budowlanej). W Turcji inwestuje również Maspex (przemysł spożywczy) i Elemental (recykling, obrót surowcami wtórnymi). W przeszłości na rynku tureckim aktywne były również Rafko, MPN EE, firma Smyk oraz X-Broker.

6. Dostęp do rynku

Polscy przedsiębiorcy podlegają tym samym wymogom co wszyscy przedsiębiorcy z obszaru Unii Europejskiej. Dostęp ten jest utrudniony ograniczeniami, które występują w wielu sektorach, np.:

w sektorze towarów rolno-spożywczych:

- Ograniczenia dotyczące importu mięsa wołowego do Turcji,
- Uciążliwość i przewlekłość tureckich kontroli celnych,
- Brak uzgodnionego świadectwa zdrowia na import: 1.) sterylizowanych konserw z mięsa wołowego, drobiowego i wieprzowego, 2.) kazeiny i kazeinianów nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi,

w obszarze towarów przemysłowych:

- Zmiany w tureckim systemie regulacyjnym dot. kosmetyków polegające na przejściu z kontroli wewnątrzyrkowej na system rejestracji wstępnej w Turcji,
- Uciążliwe wymogi związane z: 1.) rejestracją produktów kosmetycznych na poziomie kodu kreskowego, 2.) umieszczaniem artykułów kosmetycznych w publicznej bazie danych, które mogą ułatwiać ich podrabianie, 3.) maskowaniem/zmianą szaty graficznej produktu - rozbieżność w interpretacji zakresu kosmetycznego między Turcją a UE, 4.) przedstawianiem świadectwa analizy w celu udowodnienia „free-from”, co wiąże się z kosztownymi testami, tylko na rynek turecki.
- Utrudnienia w eksporcie używanych maszyn rolniczych.

Z inicjatywy Polski powołana została polsko-turecka grupa robocza ds. barier w handlu. Podczas jej spotkań eksperci obu krajów omawiają praktyczne aspekty i problemy związane ze wzajemnymi procedurami celnymi oraz możliwości rozszerzenia dostępu do rynku tureckiego.

Pełna lista barier utrudniających europejskim firmom dostęp do rynku tureckiego jest dostępna na stronie internetowej Komisji Europejskiej: [Access2Markets](#).

7. Negocjacje akcesyjne Turcja - UE

Od 1999 r. Turcja ma przyznany status kraju kandydującego do UE, a faktyczne negocjacje rozpoczęto w 2005 r. Jednak skomplikowana sytuacja w stosunkach UE-Turcja wpłynęła na ograniczenie możliwości rozmów. Dotychczas z 35 rozdziałów otwarto 16, z czego 1 wstępnie zamknięto, a ostatnie ministerialne posiedzenie akcesyjne z udziałem Turcji odbyło się w czerwcu 2016 r.

Modernizacja unii celnej

Unia Celna między UE i Turcją obowiązuje w pełni od 1995 r. W obecnej formie, instrument ten obejmuje wyłącznie towary przemysłowe i niektóre przetworzone towary rolne, w obszarze których UE i Turcja harmonizują politykę celną (Turcja dostosowuje się do obszaru celnego rynku wewnętrznego oraz do wspólnotowego dorobku prawnego, *acquis communautaire*). Natomiast w stosunku do podstawowych towarów rolnych i produktów objętych byłą Europejską Wspólnotą Węgla i Stali, Strony łączą jedynie koncesje, którym nie towarzyszy harmonizacja polityki celnej.

Postanowienia unii celnej przewidujące liberalizację w handlu wyłącznie dla wyżej wymienionych grup towarów są powszechnie identyfikowane jako jej wiodąca słabość, a zarazem główna przesłanka do modernizacji i konieczności dostosowania jej do wyzwań globalnej wymiany handlowej. Dodatkowym argumentem przemawiającym za gruntowną rewizją porozumienia jest fakt, że było ono wdrażane jako instrument przejściowy, po części torujący drogę akcesyjną Turcji do UE. Z uwagi na napięcia w relacjach UE-Turcja zarówno kwestie modernizacji unii celnej, jak i rozmowy akcesyjne, pozostają nierozstrzygnięte.

8. Istotne wydarzenia w dwustronnej współpracy gospodarczej

W sierpniu 2016 r. wizytę w Warszawie złożył E. Lütfi, Minister Rozwoju Republiki Turcji, który spotkał się z J. Kwiecińskim, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Rozwoju.

17 października 2017 r. gościł w Warszawie Prezydent Turcji Recep Tayyip Erdoğan. Z okazji tej wizyty odbyło się Polsko-Tureckie Forum Gospodarcze z udziałem ok. 300 przedsiębiorców z Polski i Turcji.

7 marca 2019 r. odbyły się IV polsko-tureckie konsultacje gospodarcze pod przewodnictwem Minister J. Emilewicz i R. Pekcan, Minister Handlu Republiki Turcji.

18 czerwca 2021 r. w Warszawie odbyło się spotkanie Wicepremiera, Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii J. Gowina z Ministrem Handlu Turcji M. Muşem.

12 września 2022 r. w Ankarze odbyły się V polsko-tureckie konsultacje gospodarcze pod przewodnictwem Ministra W. Budy i Ministra Handlu Turcji M. Muşę.

9. Perspektywiczne obszary współpracy:

- **Energetyka** w powiązaniu z sektorem maszyn, urządzeń oraz technologii dla górnictwa. Potencjał w tym zakresie kreują między innymi wysoki popyt na energię w Turcji, spowodowany wzrostem gospodarczym i demograficznym, globalizacją w aspekcie wyższej skłonności do adaptacji do zachodnich wzorców kulturowych i konsumpcyjnych.

Wysoki koszt importu energii, który doprowadził do modyfikacji priorytetów w nowym systemie zachęt inwestycyjnych. W efekcie tych zmian, Turcja wprowadziła preferencje dla rodzimych zasobów węgla brunatnego i energetyki opartej na ich wykorzystaniu.

Turcja modernizuje istniejące elektrownie opalane paliwami kopalnymi (węgiel kamienny, brunatny, ropa) w celu podniesienia efektywności produkcji energii elektrycznej, co kreuje szanse na dostawy nowych urządzeń i technologii.

- **Transport** w aspekcie infrastruktury i środków transportu - Turcja realizuje program rozwoju infrastruktury transportu drogowego (budowa nowych odcinków dróg, autostrad, mostów), kolejowego (zaplanowana budowa tras szybkich kolei, rozbudowa metra w Ankarze,

rozbudowa publicznego transportu szynowego (tramwaje) w 5 miastach tureckich) i lotniczego (budowa nowych portów lotniczych).

- **Sektor farmaceutyczny, kosmetyczny, ochrony zdrowia** - potencjał kreują czynniki demograficzne i rozwojowe (zwiększanie dostępności opieki lekarskiej, wzrost zamożności społeczeństwa i jego potrzeb konsumpcyjnych, programy rządowe poprawy stanu zdrowotnego społeczeństwa).
- **Rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze** – wzrost poziomu życia, zmiana uwarunkowań kulturowych, rosnący popyt na artykuły konsumpcyjne sprawia, że Turcja systematycznie otwiera się na towary importowane, dotąd nieobecne na tureckim rynku żywnościowym. Częściowe przejmowanie zachodniego stylu życia przez młodą generację społeczeństwa tureckiego zwiększa popyt na korzystanie z nowych propozycji rynkowych, kreuje szansę wprowadzenia na rynek turecki również polskich produktów przetwórstwa rolno-spożywczego takich jak: sery twarde, sery pleśniowe, masło i produkty pochodne, słodczyce, napoje energetyczne oraz szereg innych towarów.

Do grup towarowych szczególnie perspektywicznych w najbliższym czasie z punktu widzenia polskiego eksportu należą:

- Maszyny, urządzenia i wyposażenie dla sektorów o najwyższej kontrybucji do wzrostu tureckiego eksportu: branży tekstylna-odzieżowej, motoryzacji, produkcji sprzętu AGD, branży spożywczej oraz dla sektorów priorytetowych dla wzrostu gospodarczego: energetyki i transportu (także w odniesieniu do infrastruktury przesyłu energii);
- Produkty farmaceutyczne (leki generyczne) oraz urządzenia medyczne i sprzęt do rehabilitacji;
- Produkty kosmetyczne i środki do pielęgnacji ciała, a także środki higieny osobistej;
- Produkty z drewna i wyroby papiernicze (pulp, tektura, artykuły papiernicze);
- Produkty chemiczne;
- Produkty z gumy i tworzyw sztucznych;
- Napoje energetyczne;
- Wyroby cukiernicze.

10. Polskie placówki ekonomiczno-handlowe

Wydział Polityczno-Ekonomiczny Ambasady RP w Ankarze

06-650 Ankara-Kavaklıdere PK-20, Atatürk Bulvarı 241

Tel.: (+90 312) 457 20 00

E-mail: ankara.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/turcja/ambasada-rp-w-ankarze>

Konsulat Generalny RP w Stambule

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. No. 7, GİZ 2000 Plaza K. 5

34485 Sarıyer – İstanbul

Tel: (+90 212) 290 66 30

E-mail: stambul.kg.konsulat@msz.gov.pl

Strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/turcja/konsulat-generalny-rp-w-stambule>

Notatkę przygotował:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

listopad 2023 r.